

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/1/2023
Identifikačné číslo spisu:	1115209519
Dátum vydania rozhodnutia:	16.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1115209519.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu ASEKOL SK s.r.o, Bratislava, Lamačská cesta 45, IČO: 45 602 689, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Bukovinský & Chlipala, s.r.o., Bratislava, Svätoplukova 30, IČO: 35 918 098, proti žalovanému ALSO Slovakia, s.r.o. (pôvodne ABC Data, s.r.o.), Bratislava, Palisády 33, IČO: 36 726 630, zastúpenému advokátom JUDr. Adamom Batunom, Bratislava, Obchodná 39, o uloženie povinnosti, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 19. januára 2022 č. k. 1Cob/84/2021-562, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

II. Žalobca má proti žalovanému právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom pre zmeškanie z 21. novembra 2017 č. k. 30Cb/82/2015-362 vyhovel žalobe a žalovanému uložil povinnosti konkretizované v petite žaloby a jej zmene pripustenej súdom prvej inštancie a súčasne rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie po citácii ustanovení §§ 160 ods. 1, 180, 137 písm. a), 274, 275 CSP a Čl. 5 a 10 ods. 1 CSP zdôraznil, že sa rozsudok pre zmeškanie nevydáva po štandardnom vykonaní dokazovania ani po právnom posúdení veci, preto odôvodnenie tohto rozsudku obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie. Konštatoval, že súd v odôvodnení len uvedie, čoho sa žalobca svojou žalobou domáhal a splnenie predpokladov podľa § 274 CSP. Zdôraznil, že súd nie je povinný v odôvodnení rozsudku uvádzať

hmotnoprávne posúdenie veci ani citovať ustanovenia hmotného práva. Upriamil pozornosť na to, že ustanovenie § 275 CSP je špeciálnym, vo vzťahu k § 220 ods. 2 a 3 CSP, ustanovenie § 220 ods. 1 CSP, upravujúce náležitosti rozsudku, ako aj § 220 ods. 4 CSP sa však aplikujú aj na rozsudok pre zmeškanie.

3. Súd prvej inštancie mal z obsahu spisu za preukázané, že právnenému zástupcovi žalovaného bolo predvolanie na pojednávanie na deň 21. november 2017 doručené do vlastných rúk riadne a včas a to dňa 21. septembra 2017. Poukázal na to, že prvé pojednávanie vo veci, nariadené na deň 19. septembra 2017, bolo odročené z dôvodu žiadosti právneho zástupcu žalovaného o odročenie pojednávania odôvodnenej kolíziou a aj skutočnosťou, že žalovaný trvá na zastúpení zvoleným právnym zástupcom. Poukázal na to, že pojednávanie nariadené na deň 21. novembra 2017 žiadal právny zástupca žalovaného opätovne odročiť a to na základe žiadosti o odročenie pojednávania zo dňa 13. novembra 2017, doručenej súdu e-mailom dňa 14. novembra 2017 a to z dôvodu kolízie vedenej pred Mestským súdom v Prahe pod sp. zn. 41T/6/2017. Na uvedenú žiadosť o odročenie pojednávania konajúci súd odpovedal e-mailom zo dňa 14. novembra 2017, ako aj zo dňa 15. novembra 2017, že súd žiadosť o odročenie pojednávania neakceptuje. Uviedol, že právny zástupca žalobcu vyjadril výslovne nesúhlas s odročením pojednávania. Súd prvej inštancie zdôraznil, že právny zástupca žalobcu súdu oznámil, že dňa 15. novembra 2017 preveroval telefonicky vec sp. zn. 41T/6/2017 na Mestskom súde v Prahe a pracovníčka spisovej kancelárie 41T na Mestskom súde v Prahe potvrdila, že termín pojednávania v tejto veci určil súd na 21. novembra 2017 už na pojednávaní konanom dňa 17. októbra 2017, pričom predvolanie na pojednávanie na Okresnom súde Bratislava I na deň 21. november 2017 bolo právnenému zástupcovi žalovaného doručené riadne a včas už dňa 21. septembra 2017. Vychádzajúc z uvedeného vyslovil názor, že právny zástupca žalovaného už pri vytyčovaní termínu pojednávania v trestnej veci sp. zn. 41T/6/2017 na Mestskom súde v Prahe vedel, že na deň 21. november 2017 má už skôr nariadené pojednávanie v predmetnej veci a mohol teda na Mestskom súde v Prahe požadovať, aby sa trestná vec prejednávala v inom termíne, resp. právny zástupca žalovaného mal povinnosť v zmysle § 183 ods. 3 CSP oznámiť Okresnému súde Bratislava I dôvod odročenia bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedel alebo mohol dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohol predpokladať, čo právny zástupca žalovaného vzhľadom na vyššie uvedené zistenia neurobil (už 21. septembra 2017 bol známy termín na Okresnom súde Bratislava I a 17. októbra 2017 bol známy termín v trestnej veci sp. zn. 41T/6/2017 na Mestskom súde v Prahe). Súd prvej inštancie ďalej poukázal na skutočnosť, že na pojednávaní konanom dňa 21. novembra 2017 žalobca navrhol rozhodnúť podľa § 274 CSP rozsudkom pre zmeškanie žalovaného a žalobe vyhovieť v celom rozsahu. Konštatoval ďalej, že mal za to, že sa preukázateľne jedná o žalobu o splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 137 písm. a) CSP a rovnako, že sú splnené zákonné predpoklady v zmysle § 274 CSP. Vzhľadom na hore uvedené súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, pričom rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. Súd upriamil pozornosť na skutočnosť, že CSP je postavený na kontradiktórnosti, efektívnosti konania a je povinnosťou strán aktívne sa podieľať na konaní. Uzavrel, že rozhodnutie sporu rozsudkom pre zmeškanie žalovaného je pri splnení zákonných predpokladov obligatórne („súd rozhodne ...“).

4. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP a úspechom žalobcu v konaní.

5. Na základe odvolania podaného žalovaným Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 1Cob/84/2021-562 z 19. januára 2022 odvolanie žalovaného odmietol.

6. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací postupom bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP dospel k záveru, že odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie nie je prípustné a preto je ho potrebné podľa § 386 písm. c) CSP odmietnuť. Poukázal pritom na ustanovenie § 356 písm. b) CSP, z ktorého je zrejmé, že proti rozsudku pre zmeškanie je prípustné len odvolanie podané z dôvodu, že neboli splnené podmienky pre vydanie takéhoto rozhodnutia.

7. Odvolací súd na základe skutočností zistených z obsahu spisu a príslušných zákonných ustanovení dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval pri rozhodovaní o uplatnenom nároku žalobcu

správne, keď rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného, nakoľko odvolací súd mal za preukázané, že boli splnené všetky podmienky podľa § 274 CSP tak, ako to dostatočne uviedol a odôvodnil súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku. V prvom rade odvolací súd považoval za nevyhnutné uviesť, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď posudzoval podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa ustanovení § 274 a.i. upravených v CSP a nie podľa úpravy § 153b OSP. Konštatoval, že rozkaz na plnenie nepredstavoval osobitnú formu konania, ale iba osobitnú formu rozhodnutia vo veci samej. Keďže v čase nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku už nebol dôvod na vydanie rozkazu na plnenie, a teda dôvod na „konanie o rozkaze na plnenie“, bolo nevyhnutné postupovať podľa § 470 ods. 1 CSP a nie podľa § 471 ods. 3 CSP, nakoľko konanie už nebolo možné považovať za konanie o rozkaze na plnenie. Vyslovil názor, že zo samotného zmyslu a účelu znenia § 471 ods. 3 CSP vyplýva, že zákonodarcu mal na mysli len také konanie, v ktorom ešte nebolo rozhodnuté o rozkaze na plnenie, t. j. nebol vydaný vôbec, alebo bol vydaný, avšak nebol voči nemu podaný odpor, t. j. aby žalobca v čase zmeny procesného predpisu, neprišiel o možnosť rozhodnúť spor súdom i v skrátenom konaní formou rozkazu na plnenie. Nakoľko v súdnom konaní po zrušení rozkazu na plnenie už nebol dôvod postupovať podľa ustanovení upravujúcich rozkaz na plnenie, bol ďalší postup súdu prvej inštancie podľa ustanovení Civilného sporového poriadku s poukazom na znenie § 470 ods. 1 CSP dôvodný.

8. Ďalej poukázal odvolací súd na to, že žalovanému bolo predvolanie na pojednávanie na deň 21. novembra 2017 o 9,20 hod. riadne doručené dňa 21. septembra 2017 na adresu sídla, resp. adresu určenú právnym zástupcom na doručovanie, a to do vlastných rúk v súlade s § 111 ods. 1 CSP. Spolu s predvolaním na pojednávanie na deň 21. novembra 2017 (ako vyplýva z doručky a poučení č. I. 302) bol žalovaný riadne poučený o možnosti rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie na návrh druhej strany, ak sa na pojednávanie riadne a včas predvolaná strana sporu nedostaví a svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami neospravedlní (§ 274 a § 278 CSP). Ďalej poukázal na to, že v súlade s § 178 ods. 2 CSP bolo predvolanie na pojednávanie právneho zástupcovi žalovaného doručené v dostatočnom predstihu 2 mesiace pred pojednávaním, pri zachovaní lehoty najmenej 5 dní pred termínom pojednávania.

9. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalovaný v žiadosti zo dňa 13. novembra 2017 požiadal súd prvej inštancie o odročenie pojednávania stanoveného na 21. novembra 2017 z dôvodu kolízie s nariadeným hlavným konaním v trestnej veci svojho klienta vedenej na Mestskom súde v Prahe pod sp. zn. 41T 6/2017, pričom uviedol, že ide o nutnú obhajobu, preto nemôže žiadať o zmenu termínu hlavného pojednávania a substitúcia v danej veci nie je možná. Poukázal na skutočnosť, že od žalovaného nie je možné spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným zástupcom, vzhľadom k zastupovaniu právnym zástupcom od samého počiatku, k osobitosti prejednávaneho prípadu a to odpadovému hospodárstvu. Uvedenú žiadosť súd prvej inštancie dňa 14. novembra 2017 neakceptoval s tým, že totožnú žiadosť o odročenie pojednávania doručil právny zástupca žalovaného už dňa 4. septembra 2017, s uvedením inej právnej veci spôsobujúcej kolíziu a žiadosti bolo vyhovené. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že v prejednávanej veci ešte nebolo vytýčené žiadne pojednávanie, vykonané dokazovanie a právny zástupca neuviedol, prečo ho nemôžu zastupovať jeho koncipienti a právneho zástupcu zároveň poučil v zmysle § 183 ods. 2 CSP. V nadväznosti na to žalovaný dňa 14. novembra 2017 opätovne požiadal o odročenie pojednávania s tým, že vo veci nutnej obhajoby ide o citlivú záležitosť blízkeho rodinného známeho, ktorý v tejto veci trvá na výlučnom zastúpení JUDr. W.. Priložil výpis zo stránky www.justice.cz o termíne hlavného pojednávania a prisľúbil, že v tomto konaní už nebude žiadať o ďalšie odročenie pojednávania. Súd prvej inštancie ani opakovanú žiadosť žalovaného o odročenie pojednávania neakceptoval s tým, že žalovanému emailom zo dňa 15. novembra 2017 uviedol, že na akceptáciu odročenia pojednávania nie sú splnené zákonné podmienky a súd by tým spôsobil prierah v konaní. Odporučil právneho zástupcovi žalovaného, aby sa na odročení dohodol s právnym zástupcom žalobcu. Dňa 16. novembra 2017 žalovaný emailovou správou požiadal súd prvej inštancie o prehodnotenie rozhodnutia o neakceptácii odročenia pojednávania s tým, že v trestnej veci ide o stíhanie klienta už od roku 2014 a hrozí mu nepodmienečný trest odňatia slobody 10 rokov. Opakovane zaslal pokyn oboch klientov, ktorí vyslovene žiadali o osobnú účasť právneho zástupcu na súdnych konaniach. E-mailom doručeným súdu dňa 16. novembra 2017 vyslovil zásadný nesúhlas s odročením pojednávania

právny zástupca žalobcu. Súd prvej inštancie emailovou správou dňa 16. novembra 2017 upovedomil právneho zástupcu žalovaného, že nakoľko neuviedol doposiaľ žiadne dôvody odôvodňujúce nevyhnutnosť zastupovať žalovaného na pojednávaní výlučne osobou JUDr. Y., neakceptuje žiadosť o odročenie pojednávania. Žalovaný opakovane dňa 20. novembra 2017 ako i 21. novembra 2017 žiadal o odročenie pojednávania, pričom nad rámec už uvedeného poukázal na znenie uznesenia predstavenstva Českej advokátskej komory č. 6/1998 zverejneného vo vestníku zo dňa 8. decembra 1998, ktorým sa stanovujú pravidlá pre výkon substitučného oprávnenia advokátskym koncipientom a inými zamestnancami advokáta, v zmysle ktorého substitúcia advokátskym koncipientom pred Mestským súdom v Prahe ako krajským súdom nie je možná. Ďalej ozrejmil, že substitúcia vzhľadom k špecifickému odboru a zložitosti otázky predmetného sporu nebola vzhľadom ku krátkosti času možná a v jeho advokátskej kancelárii nepôsobí iný advokát, ktorý by spĺňal podmienky pre zastupovanie na Slovensku.

10. Poukázal ďalej na obsah zápisnice z pojednávania konaného dňa 21. novembra 2017, z ktorej vyplýva, že na predmetné pojednávanie sa nedostavil žalovaný, ani jeho právny zástupca. Na pojednávaní prítomný splnomocnený zástupca žalobcu navrhol rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie, v dôsledku čoho súd prvej inštancie v zmysle § 274 CSP vyhlásil rozsudok pre zmeškanie žalovaného, ktorým žalobe o splnenie povinnosti v celom rozsahu vyhovel.

11. Odvolací súd vyslovil názor, že nebolo možné akceptovať ani jeden z predložených návrhov na odročenie pojednávania v zmysle § 183 CSP. Kolízia dvoch súdnych pojednávaní nemôže byť bez ďalšieho dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania. Za dôležitý dôvod sa považuje iba v prípade, ak nemožno od účastníka spravodlivo žiadať, aby si zvolil iného právneho zástupcu (uznesenie NS SR zo dňa 8. októbra 2010 sp. zn. 54/2010). Zdôraznil, že osobitný (sprisnený) režim však platí pri zastúpení strany advokátom podľa § 183 ods. 3 CSP. Od advokáta možno totiž vždy spravodlivo žiadať, aby sa v konaní dal zastúpiť iným advokátom. Z uvedeného pravidla existujú len dve výnimky a to a) existencia dôvodov, ktoré nastali krátko pred pojednávaním, b) advokát súdu preukáže, že strana odôvodnene trvá na zastúpení týmto advokátom. V tomto prípade však nemal za naplnenú a preukázanú ani jednu z uvedených výnimiek, keďže sa právny zástupca žalovaného o termíne pojednávania pred súdom prvej inštancie dozvedel už 2 mesiace pred pojednávaním - dňa 21. septembra 2017, v čase, keď prevzal zastupovanie obžalovaného U. (dňa 2. novembra 2017), teda vedel o nariadenom termíne pojednávania pred Okresným súdom Bratislava I. Skutočnosť, že právny zástupca žalovaného v čase prevzatia zastupovania obžalovaného nevedel o nariadenom termíne pojednávania pred Mestským súdom v Prahe označil za viac ako nepravdepodobné, nakoľko vzhľadom na Čl. 11 ods. 3 CSP je možné dôvodne od advokáta očakávať vedomosť o tom, že termíny pojednávania si môže dohľadať náhľadom na stránku www.justice.cz, ako i získať pri prvej schôdzke a konzultácii s klientom, resp. telefonickým alebo elektronickým dopytom na príslušný súd. Vyslovil názor, že skutočnosť, že si právny zástupca túto okolnosť pri prevzatí plnej moci na zastupovanie obžalovaného vopred nepreveril, nemôže byť na ťarchu žalobcu a ani považované za konanie s odbornou znalosťou. Konštatoval, že právny zástupca žalovaného nemal prevziať zastupovanie iného klienta s vedomím o kolidujúcom termíne pojednávania za predpokladu, že v jednej alebo druhej (trestnej) veci nebude vedieť zabezpečiť substitúciu. V tomto prípade za irelevantné označil tvrdenie právneho zástupcu o jeho vzťahu k obžalovanému. Zdôraznil, že v prípade, keď zastupovanie obžalovaného prevzal, bolo jeho povinnosťou bez zbytočného odkladu, t. j. na druhý deň požiadať o odročenie pojednávania, čo sa však nestalo. Dokonca keby odvolací súd pripustil, že sa o nariadenom termíne pojednávania právny zástupca žalovaného dozvedel až dňa 10. novembra 2017, poukázal na to, že stále bol dostatok času na ospravedlnenie neprítomnosti, podanie žiadosti o odročenie pojednávania na súde prvej inštancie, ako i na substitučné zastúpenie či už žalovaného alebo obžalovaného. Právny zástupca žalovaného však svoju neúčast' na pojednávaní prvýkrát ospravedlnil až e-mailovým podaním zo dňa 13. novembra 2017. Na základe uvedeného uzavrel, že neexistoval dôvod pre odročenie pojednávania dňa 21. novembra 2017, ktorý by nastal krátko pred pojednávaním a právny zástupca žalovaného si nesplnil povinnosť v zmysle § 183 ods. 3 CSP oznámiť dôvod pre odročenie pojednávania bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedel, mohol dozvedieť, resp. s prihliadnutím na všetky okolnosti mohol predpokladať. Dodal, že navyše žalovaný do dnešného dňa nepreukázal, že by odôvodnene trval na zastúpení právnym zástupcom žalovaného. Keďže z predloženej „Žiadosti o osobnú účasť JUDr. W. na súdnom pojednávaní“ zo dňa 28. augusta 2017 podpísanej žalovaným vyplýva, že ide

o všeobecné konštatovanie konateľov žalovaného o tom, že trvajú na tom, aby sa právny zástupca žalovaného zúčastnil na všetkých pojednávaniach výlučne osobne. Z predloženej žiadosti teda nevyplyva žiaden konkrétny dôvod, z ktorého by bolo možné usúdiť, že žalovaný trvá na osobnej účasti svojho právneho zástupcu odôvodnene, resp. aké dôvody ho k tomu vedú. Pri posudzovaní odôvodnenosti trvania na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní, odvolací súd posudzoval predmetnú žiadosť i vo vzťahu k predloženej plnej moci udelennej právnomu zástupcovi žalovaného žalovaným dňa 12. júna 2015, z ktorej jasne vyplýva, že žalovaný berie na vedomie, že splnomocnený advokát je oprávnený si ustanoviť za seba zástupcu, a ak ich ustanoví viacej, vyslovil súhlas, aby každý z nich konal samostatne. V tejto súvislosti potom uviedol, že nemôže obstať ani tvrdenie právneho zástupcu žalovaného o špecifickosti posudzovaného nároku žalobcu. Zastupovanie v špecifickej oblasti, podľa odvolacieho súdu ani nemôže byť dôvodom zamedzujúcim zastúpenie ďalším advokátom, keďže advokáti sú osoby odborne spôsobilé na zastupovanie v každej oblasti práva a zákon nepodmieňuje ich (substitučné) zastupovanie určitým druhom špecializácie. V súvislosti s uvedeným i námietku žalovaného ohľadom nemožného zastupovania advokátskymi koncipientmi či už v Slovenskej republike alebo v Českej republike označil za irelevantnú. Z uvedených dôvodov mal odvolací súd za preukázané, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď žiadosti žalovaného na odročenie pojednávania neakceptoval, pretože v zmysle § 183 CSP tu neexistovali také dôvody, ktoré by bolo možné považovať za dôležité a pre ktoré by pojednávanie konané dňa 21. novembra 2017 mohol odročiť.

12. Odvolací súd súčasne poznamenal, že civilný kódex ako esenciálnu náležitosť rozsudku pre zmeškanie nevyžaduje procesnú pasivitu strany sporu. Judikatúra ohľadom procesnej aktivity strany sporu, resp. o možnosti nevydania rozsudku pre zmeškanie, na ktorú poukazuje žalovaný, sa vzťahuje na pôvodnú právnu úpravu rozsudku pre zmeškanie upravenú v ust. § 153b OSP, ktorá bola prekonaná práve novou procesnou úpravou zakotvujúcou obligatórnu povinnosť súdu rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie za splnenia zákonných podmienok, ako i sprísnenie posudzovania prípustnosti dôvodov odročenia pojednávania. S poukazom na uvedené odvolací súd uzavrel, že prvoinštančný súd postupoval správne, ak rozhodol v danej veci rozsudkom pre zmeškanie, pričom splnenie zákonných podmienok na vydanie predmetného kontumačného rozsudku nepovažoval v konaní za spochybnené.

13. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%, keďže bol v odvolacom konaní plne úspešný.

14. Proti tomuto rozsudku podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP navrhujúc rozsudky obidvoch súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Mal za to, že v konaní neboli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Okresný súd Bratislava I tak svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a odvolací súd tento nesprávny postup súdu prvej inštancie aproboval. Obidvom súdom vytýkal arbitrárny, formalistický výklad ustanovenia § 274 CSP. Namietal, že sa nedostavil na pojednávanie pre závažné a ospravedlniteľné dôvody, ktoré opätovne v dovolaní podrobne opísal. Poukázal na jeho opakované žiadosti o odročenie pojednávania a vysvetlenie dôvodov vzniku kolízie a nutnosti jeho prítomnosti na hlavnom pojednávaní v trestnom konaní, ktoré má prednosť nielen z dôvodu závažnosti trestného činu, ale taktiež aj z dôvodu hroziacej väzby obžalovaného, pričom právny zástupca žalovaného opätovne predložil súdu žiadosti obžalovaného aj žalovaného s vyjadrením, že trvajú na tom, aby ich v konaní zastupoval výhradne on. Ďalej uviedol, že po opätovnej negatívnej reakcii súdu a odmietnutí žiadosti o odročenie žalovaný opätovne žiadal o odročenie jednaní dňa 20. novembra 2017, pričom súd oboznámil s tým, že sa trestné pojednávanie nepodarilo odročiť, predsedníčka trestného senátu to opakovane bezpodmienečne odmietla s vyhrážkou uvrhnutia obžalovaného do väzby pokiaľ sa právny zástupca a obžalovaný nezúčastnia hlavného pojednávania nariadeného na deň 21. a 22. november 2017. Argumentoval ďalej aj tým, že jeho právny zástupca v žiadosti o odročenie súd prvej inštancie oboznámil s nemožnosťou substitúcie advokáta koncipientom v trestnej veci a to na základe stavovských predpisov vydaných Českou advokátskou komorou - uznesenie predstavenstva Českej advokátskej komory č. 6/1998 Vestníka zo dňa 8. decembra

1998. Taktiež upriamil pozornosť na skutočnosť, že súd prvej inštancie oboznámil s nemožnosťou zaistenia substitúcie pre dané konanie a to vzhľadom k špecifickému oboru a zložitosti otázky predmetného sporu. Taktiež súdu prvej inštancie oznámil, že v advokátskej kancelárii nepôsobí iný advokát, ktorý by spĺňal podmienky pre zastupovanie na súdnych konaniach na Slovensku. O odročenie pojednávania žiadal aj 20. novembra 2017 a ešte aj tesne pred pojednávaním dňa 21. novembra 2017. Žalovaný teda ohľadom predmetného pojednávania, určeného na 21. novembra 2017, niekoľkokrát v predstihu žiadal súd prvej inštancie o odročenie a poukázal na svoj úmysel sa ďalej brániť proti žalobnému návrhu. Ďalej namietal, že uvedené okolnosti nastali neočakávane a vyslovil názor, že za danej situácie je možné ich považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie pojednávania v zmysle § 277 ods. 2 CSP. Ďalej súdom vytýkal, že vec nesprávne právne posúdili, vykladajúc ustanovenie § 274 CSP formalisticky, neberúc do úvahy účel inštitútu rozsudku pre zmeškanie, ktorý má slúžiť ako sankcia pre stranu, ktorá je nečinná. Záverom poukázal na uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 233/2019 zo dňa 4. júna 2019, v ktorom ústavný súd prijal záver, že ani v prípade, ak sú kumulatívne splnené všetky formálne zákonné predpoklady súd nemusí vydať rozsudok pre zmeškanie, ak by jeho vydanie bolo zjavne nespravodlivé.

15. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť, prípadne zamietnuť ako nedôvodné. Namietal, že žalovaný ním uvádzané dôvody nepreukázal, poukázal na to, že právny zástupca žalovaného a to už od roku 2015, ktorý už od 21. septembra 2017 vedel o termíne súdneho pojednávania nariadeného na deň 21. novembra 2017 v konaní sp. zn. 30Cb/82/2015 na Okresnom súde Bratislava I, napriek tomu prevzal právne zastúpenie iného klienta dňa 2. novembra 2017 vo veci sp. zn. 41T/6/2017 vedenej na súde v Prahe, v ktorej už predtým (už dňa 17. októbra 2017) bolo nariadené súdne pojednávanie v rovnakom termíne ako vo veci žalobcu v konaní sp. zn. 30Cb/82/2015 na Okresnom súde Bratislava I. Vyslovil názor, že takáto kolízia súdnych pojednávanií v žiadnom prípade nemôže byť ospravedlniteľným dôvodom na odročenie súdneho pojednávania za žiadnych okolností. Zdôraznil, že pokiaľ ide o termín pojednávania v konaní pod sp. zn. 41T/6/2017 na súde v Prahe mohol sa o ňom dozvedieť už 2. novembra 2017, kedy podpisoval plnú moc, pričom termín pojednávania vo veci sp. zn. 41T/6/2017 určený na deň 21. november 2017 Mestský súd v Prahe určil už na pojednávaní konanom dňa 17. októbra 2017. V čase prevzatia právneho zastúpenia v konaní pod sp. zn. 41T/6/2017 na súde v Prahe už boli známe termíny súdnych pojednávanií v oboch uvedených konaniach s tým, že sú oba nariadené na rovnaký deň 21. november 2017 a teda právny zástupca musel byť s touto kolíziou uzrozumený, ako aj s hroziacimi dôsledkami. Tvrdenia právneho zástupcu žalovaného, že sa o termíne v konaní sp. zn. 41T/6/2017 v Prahe dozvedel až po dodaní spisového materiálu od klienta dňa 10. novembra 2017 označil za špekulatívne a nepreukázané. Poukázal ďalej na to, že žalovaný nepreukázal ani žiadne zo svojich ďalších tvrdení a to, že žiadal konajúcu sudkyňu Mestského súdu v Prahe v konaní sp. zn. 41T/6/2017 o odročenie hlavného pojednávania, avšak táto mu nemala vyhovieť a v telefóne uviesť, že pokiaľ sa nedostaví právny zástupca žalovaného na pojednávanie uvalí na jeho klienta ako obžalovaného väzbu. Zdôraznil, že právny zástupca žalovaného už 7 dní pred pojednávaním v konaní sp. zn. 30Cb/82/2015 na Okresnom súde Bratislava I jednoznačne vedel, že súd jeho žiadosť o odročenie neakceptoval a že vec súd prejedná aj v jeho neprítomnosti, resp., že za splnenia zákonných podmienok vydá rozsudok pre zmeškanie. Ďalej tvrdil, že právny zástupca žalovaného porušil aj ustanovenie § 183 ods. 3 CSP, pretože ak mal právny zástupca žalovaného schôdzku so svojim klientom vo veci sp. zn. 41T/6/2017, vedenej na Mestskom súde v Prahe už dňa 2. novembra 2017 je nesporné, že sa o termíne pojednávania v tejto veci dozvedel alebo mohol dozvedieť už práve v tento deň pri podpisovaní plnej moci na osobnej schôdzke s klientom, teda 19 dní pred termínom pojednávania v konaní sp. zn. 30Cb/82/2015 na Okresnom súde Bratislava I a bezodkladne mal teda v súlade s § 183 ods. 3 CSP upovedomiť o tom súd, čo však nespravil a urobil tak až dňa 14. novembra 2017. Ďalej argumentoval aj tým, že v zmysle § 183 ods. 3 CSP advokát musí preukázať, že strana, ktorú zastupuje odôvodnene trvá na osobnom zastúpení týmto advokátom a z priloženého listu žalovaného zo dňa 28. augusta 2017 nevyplýva žiadne odôvodnenie, prečo žalovaný trvá na osobnej účasti právneho zástupcu žalovaného na pojednávaniach vo veci žalobcu proti žalovanému a iné odôvodnenie neexistuje, resp. žiadne iné odôvodnenie žalovaný neuviedol a nepreukázal. Vyslovil názor, že v súdnej veci nejde o žiadny špecifický predmet, ale čisto o domáhanie sa splnenia povinnosti zo zmluvy. V súvislosti s tým poukázal aj na mu udelenú plnú moc v konaní pod sp. zn. 30Cb/82/2015, v ktorej je výslovne uvedené, že

žalovaný berie na vedomie, že právny zástupca žalovaného je oprávnený v uvedenom konaní ustanoviť za seba zástupcu. Uzavrel, že vzhľadom na uvedené boli nesporne splnené kumulatívne podmienky podľa § 274 písm. a) a b) CSP a rozhodnutie sporu rozsudkom pre zmeškanie žalovaného je pri splnení zákonných predpokladov obligatórne („súd rozhodne“). Vyslovil názor, že ak by súd prvej inštancie, za daných skutkových a právnych okolností nerozhodol rozsudkom pre zmeškanie alebo odvolací súd odvolaniu vyhovel, bol by takýto postup nezákonný a bolo by porušené právo žalobcu na spravodlivý proces a prejednanie veci bez prieťahov.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

17. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

18. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

19. V posudzovanom prípade žalobca vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry NS SR k ust. § 237 ods. 1 písm. f) OSP a judikatúry Ústavného súdu SR) sa rozumie predovšetkým faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia.

21. Dovolateľ súdu prvej inštancie vytýkal, že v rozpore s ustanovením § 274 CSP rozhodol na pojednávaní rozsudkom pre zmeškanie. V súvislosti s uvedenou námietkou dovolací súd súhlasne so žalovaným uvádza, že k vydaniu rozsudku pre zmeškania by mal súd pristupovať uvážlivo, rozsudok pre zmeškanie by nemal byť využívaný s cieľom čo najrýchlejšieho ukončenia sporu na úkor základného práva na súdnu ochranu. Dovolací súd sa nestotožnil s názorom vysloveným odvolacím súdom (odsek

29 odôvodnenia jeho uznesenia), že novou procesnou úpravou (Civilný sporový poriadok) bola zakotvená obligatórna povinnosť súdu rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie za splnenia zákonných podmienok. Obdobný názor vyslovil aj súd prvej inštancie (odsek 15 odôvodnenia jeho rozsudku). V tejto súvislosti poukazuje dovolací súd na názor vyslovený ÚS SR napr. v uznesení č. k. I. ÚS 233/2019-22 z 4. júna 2019 (odsek 43 odôvodnenia uznesenia) „že formalistický výklad ustanovenia § 274 CSP a to, že súd vždy za kumulatívneho splnenia v tomto ustanovení zakotvených zákonných podmienok rozsudkom pre zmeškanie „žalobe vyhovie“, skutočne nie je žiadúci ... Podľa názoru ústavného súdu treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa § 274 CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti ustanovenia § 274 CSP by pri čistom gramatickom výklade a lipnutí na formálnych znakoch vydania rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, v neposlednom o tom, že pri takomto formalistickom postupe by bola odopretá strane sporu možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej)“. Napriek uvedenému názoru súdov (podľa názoru dovolacieho súdu nesprávnemu) nedošlo zo strany konajúcich súdov k formalistickému výkladu ustanovenia § 274 CSP.

22. V súdnej veci súd prvej inštancie vyhovel žiadosti právneho zástupcu žalovaného o odročenie pojednávania určeného na 19. septembra 2017 z dôvodu kolízie s termínom určeným na tento deň vo veci výsluchu iného klienta právneho zástupcu žalovaného, nariadeného orgánom činným v trestnom konaní. Súd prvej inštancie teda zohľadniac závažnosť uvedeného prípadu v predmetnej veci, hoci Čl. 17 CSP, upravujúci zásadu hospodárnosti, ukladá súdu postupovať v konaní tak, aby bola vec prejednaná a rozhodnutá čo najrýchlejšie, pojednávanie odročil a určil nový termín pojednávania na deň 21. november 2017. Právny zástupca žalovaného opätovne žiadal pojednávanie určené na tento ďalší termín odročiť e-mailom zo dňa 13. novembra 2017 z dôvodu kolízie v trestnej veci vedenej pred Mestským súdom v Prahe pod sp. zn. 41T/6/2017. Napriek bezodkladnej opakovanej nesúhlasnej odpovedi súdu prvej inštancie o odročenie pojednávania e-mailom zo dňa 14. novembra 2017, ako aj e-mailom zo dňa 15. novembra 2017, ktoré boli právnenému zástupcovi žalovaného riadne doručené s uvedením dôvodov, pre ktoré konajúci súd žiadosti právneho zástupcu žalovaného nevyhovel a za nesúhlasu žalobcu, sa právny zástupca žalovaného na pojednávanie dňa 21. novembra 2017 nedostavil.

23. Odvolací súd podľa názoru dovolacieho súdu správne pri posudzovaní dôvodnosti vyjadrenia žalovaného, že trvá na osobnej účasti JUDr. W. na všetkých pojednávaniach (žiadosť o osobnú účasť JUDr. W. a súdnom pojednávaní zo dňa 28. augusta 2017 č. l. 342 spisu) prihliadol na obsah tejto žiadosti, z ktorej nevyplyva žiadne odôvodnenie, prečo žalovaný trvá na výlučnom zastúpení JUDr. W. teda o nutnosti zastupovania žalovaného výlučne jeho osobou bez možnosti substitúcie. O tejto skutočnosti a ani o právnom zástupcom žalovaného tvrdení špecifickosti predmetu sporu nesvedčí ani obsah mu žalovaným udelenéj plnej moci (č. l. 28 spisu), v ktorej žalovaný zobral na vedomie a to bez akýkoľvek námietok, že je JUDr. Adam W. oprávnený si ustanoviť za seba zástupcu, dokonca aj niekoľkých. Obdobný text obsahuje aj plná moc zo dňa 2. novembra 2017, ktorú udelil U. JUDr. Y. na zastupovanie v trestnej veci vedenej na Mestskom súde v Prahe pod sp. zn. 41T/6/2017. Navyše ak by bolo pravdivé tvrdenie právneho zástupcu žalovaného, že žalovaný dôvodne trvá na výlučnom osobnom zastupovaní JUDr. W., dovolací súd, zhodne s konajúcimi súdmi, je toho názoru, že právny zástupca pri preberaní zastupovania v trestnej veci dňa 2. novembra 2017, uvedomujúc si ním tvrdenú skutočnosť, konajúc v súlade s Čl. 11 ods. 3 CSP, mal zvážiť možnosť hroziacej kolízie súdnych pojednávanií a za tým účelom si zadovážiť potrebné informácie, keď nový termín pojednávania na Okresnom súde Bratislava I mu bol známy už od 21. septembra 2017 a tak sa už dňa, kedy podpisoval plnú moc mohol dozvedieť o termíne pojednávania v konaní sp. zn. 41T/6/2017 na súde v Prahe, ktorý súd určil už na pojednávaní konanom dňa 17. októbra 2017. Navyše svoje tvrdenia o snahe zmeniť termín hlavného pojednávania na Mestskom súde v Prahe a o nekompromisnom zamietnutí návrhu predsedníčkou konajúceho senátu a prípadnom nepriaznivom postupe súdu v trestnom konaní, v neprospech obžalovaného, (v tomto konaní žalovaného) ak sa právny zástupca a obžalovaný nezúčastní na hlavnom pojednávaní v dňoch 21. a 22. novembra 2017 (e-mail z 20. novembra 2017 na č. l. 349, odvolanie žalovaného č. l. 380 a 381) právny zástupca žalovaného ničím nepreukázal a ani jeho tvrdenie o nemožnosti zabezpečiť dostatočne kvalitnú substitúciu na Slovensku (e-mail z 20. novembra 2017 č. l. 349).

24. Dovolací súd na základe skutočností zistených z obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval pri rozhodovaní o uplatnenom nároku žalobcu správne, keď rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného, nakoľko aj dovolací súd mal za preukázané, že boli splnené všetky podmienky podľa § 274 CSP a preto odvolací súd postupoval správne, keď odvolanie žalovaného podané proti rozsudku súdu prvej inštancie odmietol ako neprípustné podľa § 386 písm. c) v spojení s § 356 písm. b) CSP.

25. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu, ani súdu prvej inštancie nedošlo k vade, v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala porušenie práva na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli citované ustanovenie a v preskúmanej veci tak nie je splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 447 písm. c) CSP. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu odmietol ako procesne neprípustné.

26. Žalovaný v dovolaní dôvodil aj ustanovením § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdiac, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Vychádzajúc však z obsahu dovolania (Čl. 11 ods. 1 CSP) dovolateľ argumentoval v podstate podľa názoru dovolacieho súdu nesprávnym posúdením okolností, pre ktoré žiadal pojednávanie opätovne odročit' a ktoré viedli k vydaniu rozsudku pre zmeškanie a tak k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Týmito argumentami sa dovolací súd vysporiadal v súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP, s ktorým súviseli a preto dospel k záveru, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je procesne daná.

27. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP, § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.